

Referat. Møte i samarbeidsorganet for 1325 juni 2012

Fredag 15. juni ble det arrangert nytt møte i samarbeidsorganet for 1325. Statssekretær Gry Larsen innledet om hva regjeringen har gjort for å gjennomføre resolusjonene om kvinner, fred og sikkerhet siden sist møte.

Det fullstendige innlegget finner du [her](#).

Innlegget ble fulgt av innspill og spørsmål fra salen. Den norske ambassaden i Sør-Sudan ble trukket frem som en av ambassadene som kunne gjøre mer for å bidra til gjennomføringen av 1325. Statssekretæren sa seg enig i at det fortsatt er en vei å gå før integreringen av 1325 kommer helt i mål, også hos norske myndigheter.

Det ble også spilt inn et varsku om at det er planlagt kutt i GAP-bevilgningen som går til overgangsbistand til land som nettopp har kommet ut av katastrofer eller konflikt. Statssekretæren svarte at dette ikke var endelig avgjort, men at hun skulle ta dette opp med utviklingsministeren. Hun understreket samtidig at også penger fra andre budsjetter går til disse landene og at den totale støtten dermed trolig var gått opp. UD vil finne det nøyaktige tallene på den samlede støtten.

Neste sak som ble tatt opp var kritikken av norsk resultatmåling på 1325 i årets CEDAW-rapport. Statssekretæren uttrykte at dette er noe man jobber for å styrke, men at mange av Norges mål er vanskelige å si noe om fra år til år. Det jobbes det kontinuerlig for å få bedre systemer på plass.

Den kommende norskfinansierte spesialrepresentant-stillingen i NATO var neste tema som ble tatt opp. Statssekretæren ble bedt om å si noe om sine tanker om hvorvidt dette bygget opp under systemintegrering, fremfor alltid å ha egne stillinger og arrangementer om 1325. Statssekretæren sa at hun skulle ønske vi hadde kommet til det nivået der man slapp å opprette egne stillinger for å sikre gjennomføringen. Den nye spesialrepresentanten vil bli veldig sentralt plassert i NATO-systemet og er i første omgang finansiert i tre år.

Diskusjonen om det bør bli en Beijing +20-konferanse og hva denne bør innebære var neste tema. Det ble foreslått at det bør være en større konferanse, men at man ikke bør åpne det foreliggende sluttdokumentet for forhandling. Norge ble også oppfordret til å gå i bresjen for en slik konferanse og eventuelt holde den i Norge. Statssekretæren ga uttrykk for at UD var usikre om hvordan det var best å ta dette videre, sett i lys av det pågående angrepet mot det internasjonale normative rammeverket fra sosialt svært konservative krefter. FNs generalsekretær har signalisert at han ønsker en konferanse. Det beste hadde vært om dette skjedde uten at sluttdokumentet blir åpnet for forhandling, men hvis man ikke lyktes i dette må vi mobilisere bredt for å forhindre tilbakeskritt.

At Norge bør bli flinkere til å øke bevisstheten rundt Menneskerettighetsrådets UPR-prosesser var neste tema som ble tatt opp. Disse prosessene kan bli svært viktige verktøy i lokale gruppers arbeid for å ansvarliggjøre egne myndigheter. Dette sa statssekretæren seg enig i. Norge bringer nesten alltid likestilling på banen i disse prosessene og samarbeider ofte med lokalt sivilsamfunn. Det er et poeng å bli mer systematisk i dette arbeidet.

Regjeringen ble også bedt om å fokusere mer på kvinners alternative stemme som står i motsetning til militariseringen av mye av den internasjonale debatten om fred og sikkerhet. Til

dette svarte statssekretæren at hun ikke nødvendigvis var enig i at kvinner hadde en felles stemme mot militarisering. Kvinner, som menn, har ulike syn på disse spørsmålene.

Viktigheten av kvinner på grasrotnivå sin deltakelse i fredsprosesser og fredsbygging ble deretter understreket. Dette sa statssekretæren seg hjertens enig i og trakk frem Norges støtte til en rekke slike organisasjoners arbeid for 1325.

At en styrket satsing på beskyttelse av kvinner generelt og kvinnelige menneskerettighetsforkjempere spesielt var en forutsetning for kvinners styrkede deltakelse i fredsprosesser og fredsbygging ble deretter tatt opp. Situasjonen for kvinneaktivister i Afghanistan ble trukket frem som eksempel. Statssekretæren sa seg enig i at det ikke blir gjort nok på dette området. Dialogen med for eksempel Afghan Women's Network er en viktig kilde til informasjon om både sikkerhetssituasjonen for kvinner i Afghanistan og forslag om hvordan vi kan bidra til å gjøre situasjonen bedre.

Neste innspill var at Norge, som leder av givergruppa, burde presse OCHA til å prioritere beskyttelse og likestilling høyere. Det er viktige prosesser som går i OCHA for tiden, som vil legge premissene for deres fremtidige arbeid. Statssekretæren bekreftet at dette er viktig for Norge og at regjeringen allerede er seg sitt ansvar bevisst. Dette temaet ble blant annet tatt opp i et nylig møte med OCHA og givergruppa. OCHAs ledelse har dette på dagsorden og forhåpentligvis vil man se endringer i nær fremtid.

Neste punkt på dagsorden var den tematiske delen av møtet som fokuserte på effektiv forebygging av og beskyttelse mot seksualisert vold i konflikt. Diskusjonen startet med korte innledninger av Join Good Forces (tidligere Christian Relief Network) og FAFO, Flyktningshjelpen og Det norske polititeamet i Haiti.

Oddvar Espegren og Ingunn Bjørkhaug fra Join Good Forces og Fafos presentasjon var om Fatherhood programmet i Nord Kivu, DR Kongo. Målsetningen med prosjektet er å gi menn økt innsikt i hvordan de gjennom farsrollen kan forebygge vold mot kvinner og barn. Oppstart av prosjektet var i mai 2010. I 2010 og 2011 deltok til sammen 320 personer på disse kursene. I 2012 har programmet blitt utvidet fra FN kontrollerte Goma til distriktene. Dette vil bidra til at programmene kan bli gjennomført i områdene der omfanget av voldtekter er spesielt stort. Målsetningen for 2012 er 900 nye deltagere, og så langt i år har 500 personer deltatt på kurset. Fafos har startet et forskningsarbeid som går parallelt med Fatherhood programmet der man ønsker å bidra til økt kunnskap om hvordan man kan forebygge seksualisert vold. Det første feltarbeidet ble gjennomført i 2011, og Fafos opplevde at undervisningen fungerte godt der mennene var aktive deltagere i programmet.

Vibeke Risa fra Flyktningshjelpen snakket om deres erfaringer med å forebygge kjønnsbasert vold i noen av sine landprogram. Flyktningshjelpen har per i dag ikke kjønnsbasert vold som et eget programområde, men utreder nå om dette er noe som i større grad skal satses ettersom organisasjonen jobber med en svært sårbar målgruppe. GBV-prosjektet deres i Liberia, det eneste landet hvor de har et eget prosjekt for å forebygge kjønnsbasert vold og gi hjelp til ofre/overlevende av seksualisert vold. I tillegg ble aktiviteter i Afghanistan og Colombia trukket frem som eksempler på hvordan det jobbes med kjønnsbasert vold i felt. I Colombia er fokus satt på å øke kompetansen i rettsvesenet slik at seksualisert vold i større grad ses på og behandles som internasjonal kriminalitet. Flyktningshjelpen konkluderte med at dette er et sensitivt, men

nødvendig område å jobbe med, og at helhetlig tenkning og koordinering mellom alle aktører er nøkkelen til et vellykket resultat.

Mari-Ann Randulf fra det norske polititeamet i Haiti avsluttet med å fortelle om teamets 1325-prosjekter. *Prosjekt 19* fokuserer på opplæring av lokalt politi (HNP) i etterforskning og forebygging av seksualisert vold og overgrep. Fokusområder inkluderte å etablere lokalt eierskap til prosjektet, og styrke kapasiteten og bidra til holdningsendringer knyttet til seksualisert og kjønnsbasert vold. *Prosjekt 20* har som mål å opprette et nasjonalt koordinerende kontor som arbeider med seksualisert og kjønnsbasert vold og «women's affairs» på høyeste nivå innenfor politiet. Kontoret ble offisielt åpnet 30. april i år. HNP har en kvinnelig nasjonal koordinator og 5 betjenter som skal betjene 10 regioner og 147 politidistrikt. I tillegg har prosjektet som mål å opprette underavdelinger i hver region.

Alle tre prosjektene fikk mye ros i diskusjonen i etterkant av innledningene. Første kommentar dreide seg om et prosjekt av Care i Burundi som hadde mange paralleller til JGFs Fatherhood-prosjekt. Der mange av mennene i sistnevnte prosjekt ikke ville vise for omverden at de var likestilte i hjemmet, var mennene i Cares prosjekt stolte av den forvandlingen de hadde gått igjennom. De valgte å trekke på andre komponenter av det gjeldende maskulinitetsidealet og vervet nye medlemmer blant annet på at de kunne vise at deres egne liv var blitt bedre. Begge disse prosjektene hadde eksterne forskere involvert, enten som følgeforskning eller i en evalueringsfunksjon. Det var generell enighet om at mer forskning på prosjekter og følgeforskning i særdeleshet var veldig nyttig i arbeidet mot seksualisert vold. Det er behov for mer informasjon/data om både overgripere og overlevende.

Arbeidet med å endre holdninger og spørsmål knyttet til maskulinitet og farsrollen var et annet tema som ble fulgt opp av flere. Det er behov for mer forskning for å fastslå hva som fungerer fordi det er så mange faktorer som spiller inn på både holdninger og holdningsendring. Dette er samtidig svært kontekstbestemt. Forskning knyttet til maskulinitet og holdningsendring er også svært relevant i militær- og politisammenheng.

Et tredje spørsmål som ble diskutert var behovet for økt koordinering i felt og helhetlig tenkning. Det er svært mange aktører involvert i de ulike spørsmålene knyttet til seksualisert vold, fra internasjonale organisasjoner, lokale myndigheter og organisasjoner og de ulike delene av FN-systemet. Disse jobber ofte helt uavhengig av hverandre selv om dette bidrar til en mindre effektiv respons.

Mot slutten av møtet ble Hilde Klemetsdal takket for sin innsats som prosjektleder og koordinator for UDs innsats for å gjennomføre 1325 gjennom tre år. Det ble understreket at Hilde også har vært en uvurderlig ressurs for de andre departementene i deres gjennomføring. Hildes etterfølger blir Mariann Murvoll som tidligere har vært 1325-ansvarlig i UDs Seksjon for sikkerhetspolitikk og Nord-Amerika.